اثر بخشی آموزش معنا گرایی اسلامی بر مسئولیت پذیری دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

نویسندگان: علی حکیم زاده اردکانی[۱]، ابوالقاسم عاصی مذنب[۲] ، محمدحسن گرامی[۳]

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات یزد

۲. نویسنده مسئول:استادیار گروه معارف ، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات یزد

تلفن تماس : ۰۹۱۳۳۵۴۲۶۹۵ Email: mozneb۱@iauyazd.ac.ir

۳.دکتری مشاوره ،دانشگاه فرهنگیان یزد

طلوع بهداشت

دو ماهنامه علمی پژوهشی
دانشکده بهداشت یزد
سال پانزدهم
شماره: ششم
بهمن و اسفند ۱۳۹۵
شماره مسلسل: ۶۰

تاریخ وصول: ۱۳۹۵/۷/۱۵
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۸/۱۱

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: با توجه به مطالعات محدود در زمینه مداخلات آموزشی و تاثیر آن بر مسئولیت پذیری، این مطالعه با هدف تعیین اثربخشی آموزش معناگرایی اسلامی بر مسئولیت پذیری دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد طراحی و اجرا گردید.

روش بررسی: پژوهش از نوع مداخله ای با طرح پیش آزمون- پس آزمون با یک گروه کنترل انجام گرفت. با استفاده ازروش نمونه گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای ۳۰ نفر از دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۹۵-۹۴ وارد تحقیق شده و بصورت تصادفی به دو گروه آزمون (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) تقسیم شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه مسئولیت پذیری دانشجویان بود که پیش از اجرای آموزش به عنوان پیش آزمون برای هر دو گروه آزمایش و کنترل اجرا شد. دوره آموزشی معنا گرایی اسلامی بر اساس قرآن وتفاسیر مربوطه تهیه گردیده و به مدت ۸ جلسه دو ساعته برای گروه آزمایش اجرا گردید. در نهایت پس آزمون برای هر دو گروه انجام و داده ها با استفاده از روش‌های آمار استنباطی، آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره تحلیل شد.

یافته ها: قبل از مداخله بین میانگین نمرات مسئولیت پذیری گروه آزمایش و کنترل تفاوت معنی داری مشاهده نشد ولی بعد از انجام مداخله تفاوت معنی داری دیده شد. به عبارت دیگر آموزش معناگرایی اسلامی موجب افزایش مسئولیت پذیری در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد گردیده است(اثر همپراش ۰۰۲/ = p، گروه ۰۰۵/ = p).

نتیجه گیری: با توجه به اینکه در این مطالعه، آموزش معناگرایی اسلامی منجر به ارتقاء مسئولیت پذیری دانشجویان گردید لذا بنظر می رسد این نوع آموزش می تواند یکی از راههای ارتقای عزت نفس و بالطبع افزایش مسئولیت پذیری در قشر دانشجو باشد.

واژه های کلیدی: معناگرایی اسلامی، مسئولیت پذیری، دانشجویان

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

مقدمه

یکی از کارکردهای نظام های آموزشی که بیانگر تلاش و برنامه ریزی نهادهای آموزشی برای تربیت اجتماعی و شهروندی فراگیران خود می باشد اقدام در مسیر ایجاد آموزش و رشد قابلیتها و مهارتهای مسئولیت پذیری در میان مخاطبان خود است(۱). تردیدی نیست که انسان به عنوان موجودی ذاتاً اجتماعی و برخوردار از سرشت مدنی، به تنهایی قادر به رفع نیازهای خود نیست .لذا مجبور است که برای انجام امور مختلف خود به دیگران پناه آورد(۲). از اینرو ضروری است الزامات و مقتضیات تعامل با دیگران را به درستی بشناسد و در روابط و مناسبات اجتماعی خود به کار گیرد(۳).

مراکز آموزشی نقش مهم و برجسته ای در زمینه آموزش مسئولیت پذیری و مهارتهای مرتبط با آن دارند(۱). مسئولیت پذیری یک ویژگی شخصیتی است که معمولاً به صورت یک نگرش در ساختار روانی و رفتاری فرد شکل میگیرد و یک متغیر عمده و اساسی در رفتارهای اجتماعی محسوب می شود و لذا در آموزش رفتارهای اجتماعی جایگاه جالب توجهی دارد . معمولاً شاخصهای مرتبط با مسئولیت پذیری با مواردی همچون موفقیت در کار، عملکرد تحصیلی، سلامت روان، کیفیت روابط دوستانه نزدیک و رفتارهای سلامتی همبسته با طول عمر در هم آمیخته است(۴). مسئولیت پذیری یعنی قابلیت پذیرش، پاسخ گویی یا به عهده گرفتن کاری که از کسی درخواست می شود و شخص حق دارد آن را بپذیرد یا رد کند(۵). توجه به نیازهای دیگران و حساس بودن در قبال نیازهای آنان فقط یک جنبه از مسئولیت پذیری است. جنبه دیگر آن توجه به نیازهای خود و حساسیت در قبال سلامت جسمانی و روانی خود فرد است(۶).

یکی از آموزه هایی که می تواند بر مسئولیت پذیری دانشجویان موثر باشد، معناگرایی اسلامی است(۷). لوگوس واژه ای است یونانی که معنا را می رساند. لوگوس تراپی که بعضی از نویسندگان کارشناس آن را مکتب دوم روان درمانی وین نام نهاده اند بر پایه معنای آدمی و تلاش فرد برای رسیدن به این معنا استوار است. بنابراین اصل لوگوتراپی تلاش برای جستجوی معنایی در زندگی اولین نیروی محرکه و انگیزه هر فرد است(۷). معناگرایی و توجه به معنای زندگی امری فطری در وجود انسان است که به خوبی در مطالعات تجربی و روانشناسی هم به اثبات رسیده است. معناگرایی یک امری کلی و ثابت نیست بلکه معنای زندگی از فرد به فرد و از روز به روز و از ساعت به ساعت تغییرمی کند. آنچه مهم است معنای زندگی به طور اعم نیست بلکه هر فرد باید معنا و رسالت زندگی خود را در هر لحظه معین و معلوم دریابد(۷).

در عصر کنونی که اسلام در سراسر جهان در حال گسترش است توجه به آموزه های متون اسلام که فراتر از مناسک ظاهری است روشن شده است. مبلغین مسلمان با استفاده از این آموزه ها سعی کرده اند بشر را به اصل ذات آفرینش که کمال انسان است رهنمون سازند(۸). به همین دلیل درمانهای امروزی باید متمرکز بر اصلاح و تغییر کیفیت زندگی و گسترش توانمندی و ایجاد رضایت از زندگی در افراد باشد(۹).

احمدی و رمضانی در پژوهش خود درخصوص تاثیر آموزشی مسئولیت پذیری به شیوه گلاسر نتیجه گرفتند که آموزش

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

مسئولیت پذیری به دانش آموزان باعث کاهش بحران هویت آنها می شود(۱۰). کردلو در تحقیق خود ضمن بررسی عوامل موثر بر مسئولیت پذیری نوجوانان دبیرستانی درخانه و مدرسه نتیجه می گیرد که لازمه مسئولیت پذیری، تامین احساس امنیت، احساس تعلق و عزت نفس است که باید توسط دو نهاد مدرسه و خانواده تامین شود(۱۱). پژوهش ایزدی و عزیزی شمامی در زمینه ضرورت برخورداری دانشجویان از دانش شهروندی و مسئولیت پذیری اجتماعی آنها در فرآیند جهانی شدن، نشان داد که میان دانش شهروندی و مسئولیت پذیری رابطه وجود دارد یعنی هر چه افراد از دانش و اطلاعات شهروندی بیشتری برخوردار باشند در مسائل اجتماعی نیز احساس مسئولیت و وظیفه بیشتری خواهند داشت(۱۲). نتایج حاصل از تحقیق ریاحی و همکاران نشان داد که دانشجویان دارای ابعاد دینی و مذهبی در عملکرد تحصیلی از سطح مطلوب تری برخوردار می باشند(۱۳). باتلر و دیگران نشان دادند که عبادت و نیایش موجب همدلی، درک، تعهد، انعطاف پذیری در روابط، احساس مسئولیت پذیری و استفاده از فن خود مداخله ای برای حل تعارض می شود(۱۴). توریانو، شیون، وایتمن و هامپسون در پژوهش خود بیان کردند که باورهای مذهبی سلامت روان، بهبود کیفیت زندگی و افزایش عزت نفس افراد را به همراه دارد و از جمله عواملی که ممکن است در پیشگیری از اختلالات روانی و مشکلات ناشی از آن از جمله خودکشی، افسردگی، اعتیاد به مواد مخدر، اضطراب نقش مؤثری داشته باشد، داشتن باورها و اعتقادات مذهبی است(۱۵).

با توجه به اینکه کشور ایران از یک بافت مذهبی اسلامی برخورداراست می توان از معناگرایی اسلامی برای بالا بردن مسئولیت پذیری استفاده نموده و با آموزش آن در دانشگاه ها و مراکز آموزشی مسئولیت پذیری دانشجویان را که از اساسی ترین فاکتورهای انجام رفتارهای اجتماعی نوع بشر است ارتقاء بخشید.به دلیل کمبود پژوهشهای صورت گرفته در رابطه با موضوع تاثیرآموزش معناگرایی بر مسئولیت پذیری در ایران این موضوع نیازمند بحث بیشتری می باشد تا دانشجویان از یک طرف با مقوله مسئولیت پذیری آشنا شوند و هم بتوانند عملکرد خویش را با توجه به مسئولیت پذیری بهبود بخشند . هم چنین با توجه به نقش حساس دوره آموزش عالی و اهمیت مسئولیت پذیری در دانشجویان که باعث افزایش کارآیی بیشترآنان می شود، لذا این پژوهش با هدف تعیین تاثیر آموزش معناگرایی اسلامی بر مسئولیت پذیری دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد.

روش بررسی

مطالعه از نوع مداخله ای باطرح پیش آزمون _ پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری را دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد تشکیل دادند. برای تعیین حجم نمونه، پس از انجام هماهنگی های لازم با معاونت آموزشی و ریاست دانشکده پیراپزشکی، از بین لیستهای کلاسهای آموزشی دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد (۱۴۵ لیست)، به صورت تصادفی ۹ لیست کلاسی انتخاب و پرسشنامه مسئولیت پذیری بین این دانشجویان که تعداد آنها ۱۰۰ نفر بود توزیع

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

شد و سپس از بین ۶۰ نفر که واجد شرایط بودند و در پرسشنامه نمره پایینی کسب کرده بودند ۳۰ نفر به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر)و گروه کنترل (۱۵ نفر)قرارگرفتند.

قبل از توزیع پرسشنامه ها ،ابتدا توضیحات لازم جهت آشنایی با نوع سوالات، به صورت یکسان به تمامی دانشجویان داده شد و از آنها در خواست شد تا با دقت به سوالات پاسخ دهند. جهت همکاری بیشتردانشجویان از آنها خواسته شد آدرس پست الکترونیکی خود را جهت آگاهی از نتایج پژوهش و نمراتشان در برگه پرسشنامه (بالای صفحه اول) یادداشت نمایند. بعد از مشخص شدن گروههای آزمایش و کنترل و اجرای پیش آزمون و دریافت رضایت نامه از ۱۵ نفر گروه آزمایش، برنامه آموزشی معنا گرایی اسلامی به عنوان عامل آزمایش یا متغیر مستقل، به مدت ۸ جلسه ۱۲۰ دقیقه ای و دو بار در هفته، انجام گردید در حالیکه گروه کنترل در لیست انتظار مانده و به برنامه عادی خود مشغول بودند. در انتهای جلسات، پس آزمون برای اعضای هر دو گروه انجام شد. جهت افزایش اثربخشی کلاسهای آموزشی معناگرایی اسلامی از وجود کارشناس ویژه در این خصوص برای آموزش دانشجویان استفاده گردید.

جهت سنجش میزان مسئولیت پذیری دانشجویان، از پرسشنامه مسئولیت پذیری دانشجویان در خانه و دانشگاه که توسط کردلو(۱۱) و بر اساس سلسله مراتب نیازهای مازلو طراحی شده، استفاده گردید. پرسشنامه مذکور دارای ۵۶ عبارت و ۵ زیرمقیاس (تعهد درونی، تعهد بیرونی، احساس امنیت، عزت نفس و احساس تعلق) است. روش نمره گذاری این پرسشنامه به صورت لیکرت می باشد ، که در آن ۱- کاملاً موافقم (۱ امتیاز)، ۲- موافقم (۲ امتیاز)، ۳- مخالفم (۳ امتیاز)، ۴- کاملاً مخالفم (۴ امتیاز) دارد. برای سؤالات منفی عکس نمرات فوق در نظر گرفته می شود. اعتبار این آزمون برابر با ۰/۸۹ است که نمایانگر اعتبار بالایی است . همچنین روایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۸ به دست آمده است (۱۳).

محتوای بسته آموزشی معنا گرایی اسلامی با استفاده از قرآن و تفاسیر مربوطه ،نهج البلاغه واسرار رنجها از دکتر شایق(۱۶) و همچنین با استفاده از بسته آموزشی معناگرایی اسلامی استفاده شده در پایان نامه کارشناسی ارشد(۱۷) با عنوان مقایسه معنادرمانی فرانکل و معنادرمانی اسلامی در سلامت روان مادران در دانشگاه آزاد یزد تهیه گردید.

نکات اساسی این جلسات به طور خلاصه در ذیل آمده است :

جلسه اول: آگاه نمودن اعضا با قوانین حاکم بر جلسات و ارائه تعریف از مفاهیم کلی معنا گرایی . معنا گرایی اسلامی و فلسفه زندگی با رویکرد اسلامی.

جلسه دوم : بحث و گفتگو در خصوص ریشه مشکلات موجود و این که چگونه بشر با فاصله گرفتن از دستورات خداوند دچار مشکلات گردیده است و ملاکهای انسان سالم از نظر قرآن.

جلسه سوم: مفاهیم مورد بحث جایگاه صبر و توکل در برابر مشکلات زندگی.

جلسه چهارم: عفو و گذشت و تاکید اسلام بر اثرات تخلیه هیجانی آن، در سلامت روان.

جلسه پنجم: تاثیر ذکر و عبادت در آرامش روحی و روانی افراد ،استفاده از روش مراقبه و محاسبه به طور مستمر .

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

جلسه ششم : خود شناسی مقدمه خدا شناسی(انسان شناسی با رویکرد اسلامی).

جلسه هفتم : توبه و بازگشت روشی عادلانه برای زندگی های دوباره بدون تنش.

جلسه هشتم: جمع بندی مطالب وارزیابی و اجرای تست پس آزمون .

به منظور تجزیه و تحلیل داده های حاصل از پژوهش از شاخصه های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است. از شاخصه های میانگین، انحراف معیار نمرات و جداول فراوانی برای توصیف داده ها استفاده شده است. به منظور آزمون فرضیه های پژوهش و مقایسه گروه آزمایش و کنترل از آزمون تحلیل کواریانس توسط نرم افزار spss۲۹ استفاده شد. این مقاله دارای کد اخلاق IR.ssu.sph.rec.۱۳۹۵.۱۵۲ می باشد.

یافته ها

میانگین و انحراف معیار نمره مسئولیت پذیری در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد قبل از مداخله در دو گروه آزمون و کنترل در جدول ۱ آمده است. میانگین و انحراف معیار نمره مسئولیت پذیری در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد پس از مداخله در گروه آزمون افزایش یافته است که نشانگر تاثیر آموزش می باشد(جدول ۲). آموزش معناگرایی اسلامی بطور معنی داری باعث افزایش مسئولیت پذیری دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد گردیده است(جدول ۳).

جدول ۱: توزیع فراوانی میانگین و انحراف معیار نمره مسئولیت پذیری در دانشجویان مورد بررسی قبل از مداخله در دو گروه آزمون و کنترل

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
مسئولیت پذیری	آزمایش	۸۴/۳۲	۸/۶۷	۵۲	۱۲۶
	کنترل	۸۰/۱۷	۶/۸۳	۵۴	۱۳۲

جدول ۲: توزیع فراوانی میانگین و انحراف معیار نمره مسئولیت پذیری در دانشجویان مورد بررسی پس از مداخله در دو گروه آزمون و کنترل

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
مسئولیت پذیری	آزمایش	۱۳۰/۱۲	۹/۲۳	۷۵	۲۱۱
	کنترل	۸۶/۶۵	۷/۲۱	۶۴	۱۴۱

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

جدول ۳: نتایج تحلیل کواریانس نمرات مسئولیت پذیری پس از مداخله

منابع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	p
اثر همپراش	۵۷۹۸/۵۳	۱	۵۷۹۸/۵۳	۳۲/۵۵	۰/۰۰۲
گروه آزمایش/کنترل	۷۲۵۲/۳۴۴	۱	۷۲۵۲/۳۴	۲۱/۴۵	۰/۰۰۵
خطا	۸۵۴۱۳۵/۰۰	۲۸	۱۵۶/۸۸		
کل	۸۹۸۲۳۵/۰۰	۳۰			

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف تعیین اثربخشی آموزش معناگرایی اسلامی بر مسئولیت پذیری دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام گرفته است. نتایج نشان داد که مسئولیت پذیری دانشجویان مورد بررسی پس از مداخله دارای اختلاف معناداری از لحاظ آماری با گروه کنترل بود به عبارت دیگر، آموزش معناگرایی اسلامی منجر به افزایش میانگین نمره مسئولیت پذیری در آنان شده است. نتایج به دست آمده از تحلیل کوواریانس در مطالعه کرمی و همکاران نشان داد که مشاوره گروهی شناختی بر مسؤولیت پذیری دانش آموزان دختر مقطع پیش دانشگاهی شهرستان گتوند تأثیر داشته است(۱۸). نصر اصفهانی در تحقیق خود به این نتیجه رسید که معنا در زندگی باعث افزایش عملکرد افراد و تصحیح رفتارهای تعاملی آنها با همدیگر می شود. داشتن هدف و معنا باعث درک روابط و گذشت از خطاهای یکدیگر و شناخت مسئولیت ها و وظایف و بدنبال آن شفاف سازی روابط و مسئولیتها می گردد(۱۹). زاهد بابلان و همکاران رابطه دلبستگی به خدا و تاب آوری با معناداری در زندگی دانشجویان را بررسی کردند. نتایج تحلیل همبستگی پیرسون نشان داد که بین دلبستگی به خدا و تاب آوری رابطه مثبت معناداری وجود دارد. علاوه بر این ضریب همبستگی تفکیکی دلبستگی به خدا و تاب آوری با کنترل اثر معناداری زندگی، معنادار محاسبه شده است. به عبارت دیگر هر چه افراد دلبستگی و ارتباط معنوی بیشتری با خدا داشته باشند میزان تاب آوری آنها بیشتر خواهد بود و این نتیجه حتی با کنترل اثر معناداری زندگی باز هم معنادار است(۲۰). کردلو در تحقیق خود ضمن بررسی عوامل موثر بر مسئولیت پذیری نوجوانان دبیرستانی درخانه و مدرسه نتیجه می گیرد که لازمه مسئولیت پذیری، تامین احساس امنیت، احساس تعلق و عزت نفس است که باید توسط دو نهاد مدرسه و خانواده تامین شود(۱۱). پژوهش ایزدی و عزیزی شمامی در زمینه ضرورت برخورداری دانشجویان از دانش شهروندی و مسئولیت پذیری اجتماعی آنها در فرآیند جهانی شدن، نشان داد که میان دانش شهروندی و مسئولیت پذیری رابطه وجود دارد یعنی هر چه افراد از دانش و اطلاعات شهروندی بیشتری برخوردار باشند در مسائل اجتماعی نیز احساس مسئولیت و وظیفه بیشتری خواهند داشت(۱۲). خدابخشی وعابدی در پژوهش خود به بررسی روش های افزایش مسئولیت پذیری در دانش آموزان

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

دوره راهنمایی) پرداخته نتیجه گیری کرده اند که سه شیوه آموزشی انضباط مثبت، یادگیری مبتنی بر خود و واقعیت درمانی مجموعاً در افزایش قابلیت های مسئولیت پذیری دانش آموزان دختر و پسر موثرند(۲۱). باتلر و دیگران نشان دادند که عبادت و نیایش موجب همدلی، درک، تعهد، انعطاف پذیری در روابط، احساس مسئولیت پذیری و استفاده از فن خود مداخله ای برای حل تعارض می شود(۱۴). جاسون در تحقیقی با عنوان ساختار مدرسه، مسئولیت پذیری جمعی و خوش بینی و تاثیر آن روی عملکرد تحصیلی، دریافت که ساختار مراکز آموزشی و مسئولیت پذیری جمعی هر کدام از طریق خوش بینی، تاثیر غیر مستقیم روی عملکرد تحصیلی نوجوانان و جوانان دارند(۲۲). فتاحی پژوهشی با عنوان اثرات معنویت در محیط کار بر رفتار شهروندی سازمانی و ارتباط آنان با کیفیت خدمات و وفاداری مشتری انجام داددر این پژوهش به این نتیجه رسید که تشویق معنویت در محیط کار می تواند منجر به مزایا و منابعی از قبیل افزایش خلاقیت، افزایش صداقت و اعتماد و حس تکامل شخصی، تعهد سازمانی، بهبود نگرش های شغلی کارکنان، افزایش رضایت شغلی، مشارکت شغلی و نیز کاهش نیات ترک محیط کار، افزایش اخلاق و وجدان کاری بیشتر، انگیزش بیشتر، عملکرد و بهره وری بالاتر شود(۲۳). احمدی و رمضانی در پژوهش خود به بررسی تاثیر آموزشی مسئولیت پذیری به شیوه گلاسر بر کاهش بحران هویت دانش آموزان مقطع متوسطه پرداختند و نتیجه گرفتند که آموزش مسئولیت پذیری به دانش آموزان باعث کاهش بحران هویت آنها می شود چرا که یادگیرندگان از این طریق در می یابند که دارای توانایی ها و استعدادهای زیادی اند که در صورت استفاده از آنها موفقیت های بسیاری کسب خواهند کرد(۱۰). چیکرینگ در پژوهشی با عنوان ارتقای یادگیری مدنی و مسئولیت پذیری بیان می کند که دانشگاهها می توانند در آماده سازی دانشجویان به عنوان شهروند اجتماعی مسئول، نقش کلیدی داشته باشند. هم چنین نتایج پژوهش وی نشان داد که ارتقای یادگیری مدنی و مسئولیت اجتماعی بایستی خواستار تغییرات اساسی در محتوای دروس و عملکرد تعلیم و تربیت باشد(۲۴). مطالعه تحقیقات پیشین در این زمینه نشان می دهد که نتیجه اصلی تحقیق حاضر دور از انتظار نبوده است. دوره آموزشی معناگرایی اسلامی کمک می کند که جوانان به یک هویت دست یابند و در برابر خود و جامعه مسئولیت پذیر باشند. بر همین اساس به نظر می رسد نهادهای مذهبی باید با تأکید بر آیات و روایات در جهت تقویت احساس مسئولیت پذیری فردی و اجتماعی در جوانان فعالیت نمایند. بی تردید توجه دادن جوانان به اینکه هرگونه مسئولیتی را که بپذیرند، پروردگار شاهد و ناظر آنهاست، زمینه ساز رشد وجدان اخلاقی جوانان در عرصه های مختلف و انجام مسئولیت ها می شود و بر این امتیاز ارزشمند در زندگی می افزاید. واگذاری مسئولیت هایی به دانش آموزان یا دانشجویان ، سبب خواهد شد تا خود را برای مسابقه جدی مسئولیت پذیری در جامعه آماده سازند(۲۵).

با توجه به نتایج حاصل از این مطالعه، پیشنهاد می شود نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات دیگر ترکیب شده و یک الگوی آموزشی مناسب برای افزایش مسئولیت پذیری دانشجویان ارایه شود. همچنین برگزاری کارگاههای آموزشی با موضوع راهکارهای افزایش مسئولیت پذیری با توجه به آموزه های معناگرایی اسلامی به تفکیک مقاطع و رشته های

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

تحصیلی برای دانشجویان و نیز برقراری جلسات گفتگوی گروهی بین دانشجویان در رابطه با شیوه های افزایش مسئولیت پذیری با توجه به آموزه های معناگرایی اسلامی، از دیگر راههای تقویت بعد مسئولیت پذیری می باشد.

محدودیت های پژوهش: عدم تمرکز و درگیری ذهنی دانشجویان در پاسخگویی به پرسشنامه از محدودیت هایی بود که می توانست نتایج ناقصی بدست دهد و تعمیم نتایج را با مشکل مواجه سازد. در تفسیر نتایج این تحقیق بایستی احتیاط شود، زیرا شرایط اجرای این تحقیق خاص دانشجویان رشته های پیراپزشکی دانشگاه پزشکی شهر یزد بوده و اعتبار قابلیت تعمیم آن را مشخص می کند.

تقدیر و تشکر

محقق برخود لازم می داند تا از ریاست محترم و کارکنان عزیز دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد جهت همکاری در اجرای این پژوهش و نیز از دانشجویان گرامی جهت شرکت در این تحقیق، تقدیر و تشکر نماید.

References

۱-Amini M, Rahimi H, Salehi M, Moosavi S. Assessment of responsibility of Students in Kashan University. Culture in The Islamic University ۲۰۱۳; ۷(۳): ۲۷۱-۹٦. [Persian]

۲-Sotoudeh H. Social pathology. Tehran: Avayenoor;۲۰۰٤. P.٤۱. [Persian]

۳-Jamali E. Youth and roots. Tehran: Technology Training; ۲۰۰۷. P.۲۹. [Persian]

٤-Soroush M. Personal and social responsibility, altruism and social trust; the study of Shiraz adolescents. Applied Sociology. ۲۰۱۲;۲۳(۲): ۱۹۳-۲۱۱.

٥-Sharf R. Theories of Psychotherapy and Counseling. ۲۰۰۸. P.۲۹. [Persian]

٦-Siregar SV, Utama S. Type of earnings management and the effect of ownership structure, firm size, and corporate-governance practices: Evidence from Indonesia. The international journal of accounting. ۲۰۰۸;٤۳(۱):۱-۲۷.

۷-Frankl VE. Man's search for meaning. Simon and Schuster; ۱۹۸٥.

۸-Sharifinia M. A study of effectiveness of monotheistic integrated therapy in reduction of prisoners' delinquencies. quarterly Journal of Studies in Islam & Psychology. ۲۰۰۸; ۱(۲): ۷-۳۰. [Persian]

۹-Yang KP, Mao XY. A study of nurses' spiritual intelligence: A cross-sectional questionnaire survey. International journal of nursing studies. ۲۰۰۷;٤٤(٦):۹۹۹-۱۰۱۰.

۱۰-Ahmadi A, Ramezani A. Glaser way to reduce the impact of education accountability : Identity Crisis of High School Students. Educational and psychological research. ۲۰۰۷; ۳(۲): ۲۳-۳۲. [Persian]

۱۱-Kordloo M. Factors affecting on accountability of high school students at home and school. Journal of Psychology and Educational Sciences. ۱۹۹۹;۱۳:٤-۱۱. [Persian]

۱۲- Izadi S, Azizi Shamami S. Required knowledge of citizenship and social responsibility in the globalization process in students. Journal of Curriculum Studies. ۲۰۰۹; ۱٥:٦۰-۸۲. [Persian]

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

۱۳- Riahi ME, Aliverdinia A, Baniasadi M. Effects of religiosity and religious orientation paste mental health Mazandaran University. Journal of Social Sciences Faculty of Literature and Humanities. ۲۰۰۸; ۵(۲): ۵۱-۹۰. [Persian]

۱٤- Butler MH, Stout JA, Gardner BC. Prayer as a conflict resolution ritual: Clinical implications of religious couples' report of relationship softening, healing perspective, and change responsibility. American Journal of Family Therapy . ۲۰۰۲;۳۰(۱):۱۹-۳۷.

۱۵- Turiano NA, Shawn D, Whiteman SE, Hampson BW, Roberts S, Daniel K. Personality and substance use in midlife: conscientiousness as a moderator and the effect of trait change. Journal of Research in Personality. ۲۰۱۲; ٤٦: ۲۹۵-۳۰۵.

۱٦- Shayegh MR. Secrets suffering. Yazd: Darolebadeh; ۲۰۱۳. P. ۲۷. [Persian]

۱۷- Davoodi F. Compare the effectiveness of Islamic therapy Frankel therapy on Well-being and mental health of depressed mothers. [MSc Thesis]. Yazd Azad University. ۲۰۱۲.

۱۸- Karami J, Mirjafari A, Bakhtiyarpour S. Effectivenes of Cognitive Group Counseling on Responsibility of pre-university Female Students in Gotvand City. Knowledge & Research in Applied Psychology. ۲۰۱٤;۱۵(۳): ۱۰۱-۷. [Persian]

۱۹- Nasre Isfahani N, Etemadi A, Shafieabady A. The Effectiveness of meaning-centered training on family functioning of married women. Family counseling and psychotherapy. ۲۰۱۲;۲(۲):۲۰۹-۲۱. [Persian]

۲۰- Zahed-Babelan A, Rezaei Jamaloei H, Herfati Sobhani R. An Investigation of the Relationship Between Attachment to God and Resilience with Meaningful Life Among Students. Knowledge & Research in Applied Psychology. ۲۰۱۲; ۱۳(۳): ۷۵-۸۵. [Persian]

۲۱-Abedini A. Children and social responsibility, political. Tehran: Abed; ۲۰۰۷. P.۱۱. [Persian]

۲۲- Jason H. Enabling School Structure, Collective Responsibility, and a Culture of Academic Optimism: Toward a Robust Model of School Performance in Taiwan. Journal of Educational Administration. ۲۰۱۳;۵۱ (۲): ۱۷٦-۹۳.

۲۳-Fatahi M. Spirituality effects on organizational citizenship behavior and its relation to the user's environment service quality and customer loyalty. [MSc Thesis]. Tehran. ۲۰۰۷.

۲٤- Chickering A. Maximizing civic learning and social responsibility. New England Resource Center for Higher Education. ۲۰۰۱;۱- ۸.

۲۵- Badsar M, Ghasemi M. Study of the Role of religiosity on social responsibility in Students. The Fifth Conference on Islamic-Iranian model of progress. ۲۰۱٦; Iran.

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]

ORIGINAL ARTICLE

Received: ۲۰۱۶/۱۰/۶ *Accepted: ۲۰۱۶/۱۰/۲۹*

The Effectiveness of Training Islamic Meaning the Students' Accountability in School of Paramedical & Health in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services

Ali Hakimzadh (MA)[۱],Abolghasem Asi Mozneb(PhD)[۲],Mohammad Hasan Grami (PhD)[۳]

۱.MA Student of Counseling, Department of Counseling, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran
۲.Corresponding Author:Asistant Professor, Department of Education, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran
۳.PhD of Counseling,Yazd Farhangian University, Yazd, Iran

Abstract

Introduction: Due to limited studies on educational interventions and its effect on accountability, this study aimed to determine the effectiveness of Islamic meaning on the students' accountability in School of Paramedical & Health in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services.
Methods: This is an interventional study with pre-test/post-test design conducted by a control group. ۳۰ students of School of Paramedical & Health in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services in ۲۰۱۵-۲۰۱۶ entered the study who were selected via multistage cluster sampling and divided randomly to two groups experimental (n = ۱۵) and control (n = ۱۵). Data collection was administered by the students' accountability questionnaire before the education as a pre-test to both experimental and control groups. Islamic meaning training course was prepared based on the Quran and was performed in ۸ sessions for experimental groups. Finally, post-test was performed for both groups and data were analyzed by using statistical methods, multivariate analysis of covariance.
Results: At baseline, the mean scores of experimental and control groups, no significant difference was observed responsibility, but after applying the independent variable, no notceable or significant difference was considerable. In other words, the Islamic meaning education cuase increase accountability in students of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services.
Conclusion: as regards in this study, the Islamic meaning education promoted the students' accountability, therefore it seems this type of training can be a way of promoting self-esteem and thereby increasing the students' accountability.

Keywords: Islamic meaning, Accountability, Students

This Paper Should be Cited as:
Ali Hakimzadh (MA),Abolghasem Asi Mozneb(PhD),Mohammad Hasan Grami (PhD). The Effectiveness of Training Islamic Meaning the Students' Accountability in School of Paramedical Health in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services. Journal Tolooebehdasht Sci

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2024-04-25]